

TKP YÖNETİCİLERİNDEN
ARKADAŞ SOHBETLERİ
2003-2007

HAZIRLAYANLAR
BERDAN DERE - ERDEN AKBULUT

SUNU

“Arkadaş Sohbetleri” bir ileti grubu adıydı. 2003 yılında oluştu. 2003-2004 yıllarında aktif olarak çalıştı. Varlığını 2007 yılına kadar sürdürdü. Kitap, 2003-2007 yılları arasındaki “Arkadaş Sohbetleri” grup iletilerinin tamamını içermektedir.

Grup, TKP’nin son dönemine yakın sorumluluk taşımış kimi yoldaşlardan oluşuyordu.

TKP illegal bir partiydi. Parti yapısı, parti yönetimi üzerine çok farklı söylentiler bulunuyordu.

Doğru bir değerlendirme ve tartışma için öncelikle “TKP’de kim, kimdir” sorusuna doğru yanıt vermek gerekiyordu. Sonrasında “TKP nasıl yönetiliyordu” konusu geliyordu. Bunun yanıtı da “TKP MK partiyi nasıl yönetiyordu” sorusu aydınlatılarak verilebilirdi. “Arkadaş Sohbetleri” esas olarak bu soruları yanıtlamak üzere yola çıktı.

İletilerde bilgilerin nasıl biriktirildiğini, grup üyelerinin katkılarını izleyeceksiniz.

Sonuçta önemli bir veri havuzu, araştırmacılar için zengin bir içerik oluştu.

Grup üyeleri bu iletilerin TÜSTAV arşivlerine girmesini ve paylaşılmasını istediler.

“Arkadaş Sohbetleri” ileti grubu katılımcıları (alfabetik sıra ile) şu isimlerden oluşuyor: Adil Demirci, Ahmet Kardam, Ahmet Muhtar Sökücü, Berdan Dere, Cihan Şenoğuz, Erdal Talu, Erden Akbulut, Feridun Gürgöz, Mehmet Karaca, Nabi Yağcı, Şeref Yıldız, Zülfü Dicleli.

Berdan Dere - Erden Akbulut

Kuruluş
Yahoo! Groups Notification
Pazartesi 10 Şubat 2003 13:29
Ahmet Kardam
Yahoo! Group arkadaş sohbetleri created

İleti No: 1 / **Kimden:** Erden
Gönderme Tarihi: Pazartesi 10 Şubat 2003 13:46
Kime: arkadassohbetleri@yahooogroups.com
Konu: [arkadassohbetleri] Berdan

Merhaba,
Ahmet ellerine sağlık, başına ağrı.
Berdan sabah gönderdiği iletiyle gruba katılmayı moderatörün mızımızlanma riskine karşı kabul etmişti.
Bu arada herkese selam ve sevgiler, tatildekilere iyi tatiller, çalışanlara (benim gibi) kolay gelsin. Erden

İleti No: 2 / **Nabi Yağcı** / Pazartesi 10 Şubat 2003 19:47

İleti No: 3 / **Erdal Talu** / Pazartesi 10 Şubat 2003 18:33

Herkese Merhaba
Sevgili arkadaşlar,
Ben evdeki bilgisayarımdan, e-posta hesabımı silmiştim. Şeyda ve Bal-kan da kullandıkları için ve iletişimi “herhangi bir karışıklığa” meydan vermeden işyerimdeki bilgisayardan yürütmeyi tercih ettiğimden dolayı. Ancak bu uzun tatil boyunca habersiz kalmayayım diye, gönderilen iletileri almak için bilgisayarın başına oturdum. Ne var ki, e-posta hesabını yeniden oluşturmaya kalktığımda birçok ayrıntıyı unuttuğumu fark ettim. Neyse, bir hayli uğraştıktan sonra, “arkadaş sohbetlerinden gelen postayı çekmeyi başarabildim. Doğrusu, aramızda böyle bir iletişim kurulması beni oldukça keyiflendirdi...
Erden’i acaba yaktık mı diye düşünmekten kendimi alamadım. Verdiği olumlu oyun, “ilerde kendisine karşı kullanabileceği” konusunda taşıdığı “endişeler” hâksiz sayılmaz. Bizim adımız, nasılsa çıkmış dokuza...
Oylama sırasında, Kardam’ın “moderatör”lüğü konusunda dile getirilen hayli “ihtiyatlı” dokundurmalar beni, acaba onu önermekle doğru mu yaptım

kaygısına sürükledi! Gördüğüm kadarıyla, bir taraftan “keskin” demokratlık nutukları atarken, diğer taraftan kendi yöneticiliğini onaylatmak için gelenekten kopmamış! Eh, böylesi bence, bize daha çok yakışır... Artık mızımlıklarına da katlanacağız... Bilmiyorum, bu sefer verdiğimiz görev konusunda kendisini yeterince “Aydınlattık mı?”

Nabi’den gelen mektuplara çok sevindim. Ne zamandır, görüşemiyor olmak içime dert olmuştu. Gerçekten onu özledim. Umarım arkadaş sohbetleri, bu tür duygularımızı gidermemize de bir vesile olur...

Bu arada okuduğum Nihat’ın mektupları, beni, ne yalan söyleyeyim, “tahrik” etti. Peş peşe kitapların çıkması (Ömer Ağın’ın ve Metin Gür’ün), yakın tarihimizin ve hepimizin kişisel olarak yaşadığı, tanık olduğu dönemin, değişik açılardan, önümüzdeki günlerde tartışılacağını gösteriyor. Doğrusu bu dönem, benim kişisel yaşantımın en önemli parçası. Ve ben, benim için çok değerli ve önemli böyle bir dönem üzerine yazılanlara, söylenenlere karşı kayıtsız kalamam diye düşünüyorum. Neyi, ne kadar yapabilirim bilmiyorum. Ama kendi tanıklığımı, hissettiklerimi ve düşüncelerimi, bir biçimde belgelemek gerekir diye düşünüyorum. Bu duygularla ve Merih’in kitap yayınlanmadan kaleme aldığı önsözü okumuş bir kişi olarak, hem yayınlanacak kitapta dile getirilenler üzerine, hem de “bizim grubun” TKP’ye geliş sürecine tanıklık anlamında, Erden’le bir sözel tarih çalışması yapmıştık. Amaç, bu tanıklığı önce kaydetmek idi. Kullanılır mı, kullanılmaz mı, sonra değerlendiririz diye düşünmüştük. Ancak, yaptığımız kaydın başına “teknik” bir kaza geldiğini öğrendim. Şimdi bunu tekrarlamak gerekecek. Belki de hayırlı oldu diye düşünüyorum. Çünkü, mektupları okuyunca, biraz daha genişletmek gerektiğini duyuyorum. Herhalde doğrusu da tek seferde, her şeyi ortaya koymak yerine, bizim için önem taşıyan konularda ve dönemlerde yoğunlaşmaya çalışarak ve birden fazla kayıt ile tanıklık etmeye çalışmak. Örneğin, partiye geliş hikâyesimiz, hepimiz açısından, kişisel önem taşıdığı için de önemlidir diye düşünüyorum. Bu kişisel tarih ve tanıklıkların, Parti’nin Atılım döneminin (ki tüm tarihi boyunca, kuşkusuz en etkili olduğu dönem idi) daha gerçekçi ve somut bir resmi verecektir diye düşünüyorum. Geri Dönüş eyleminin, yine bu anlamda, çok önemli bir dönem olduğuna inanıyorum. Bu konuda her birimizin tek tek, aynı zamanda birlikte tanıklıkları çok önemlidir diye düşünüyorum. Bilmiyorum, siz nasıl düşünüyorsunuz? Ne yapabiliriz? Varsa, her birimizin yaptıklarına nasıl katkıda bulunabiliriz?

Sevgili arkadaşlar,

Bu grubun oluşmasına duyduğum gereksinimi ve son zamanlarda hissettiklerimi ve bunun bende uyandırdığı soruları, kısaca paylaşmak istedim. Sizin düşüncelerinizi okumak, beni çok sevindirecek...

Görüşmek ümidiyle, herkese sevgiler. Erdal

İleti No: 4 / Erden Akbulut / Salı 11 Şubat 2003 09:08
İleti yok

Merhaba,

Ahmet, sanıyorum Nabi'nin iletisini nasıl forward ettin bilemiyorum ama ana sayfadan okuyamıyorum. Dilersen yeniden ekli dosya olarak değil iletinin içine yapışmış metin olarak gönder ve sonra bu boş iletiyi siliver. Yoksa dedikodu yapar demokrat aracımız sansür mü uyguluyor şeklinde tezvirata başlarım. Hani nasılsa Erdal okumuş Erden görmeden kaldırıvereyim demiş oluverirsin.

Bu arada Erdal'ın yazdıkları grubumuzun faaliyet alanını belirlemeye dönük ilk adımları gayet güzel çiziyor. Hani biraz antrenman yaptıktan, ısındıktan sonra daha somut oyun planlı, hani Galatasaray gibi 4-4-2 mi, Beşiktaş gibi 1-1-9 mu, Fener gibi 1-9-1 mi bilemem ama daha belirli alan ve dönemlere ve organlara, alanlara, bölgelere dönük çalışmalar yürütürüz diye düşünmüyor da değilim. Hani kel ve körüm ve hatta biraz da acul ya, allah bir verince hepsini vere geçivereyim diyorum.

İyi pazarlar, Erden

İleti No: 5 / Kardam / Salı 11 Şubat 2003 13:22
Nabi'nin mektubu

Nabi'nin yeni kurduğumuz bu mektup listesine gönderdiği boş mektup cemaat içinde telaşa neden oldu. Erden gibi bazılarının da benim moderatör olarak Nabi'yi sansür ettiğimi iddia etmeye niyetlendikleri anlaşılıyor. Böyle bir şey yok. Nabi'nin mektubu gerçekten boştu. Herhalde grubun çalışıp çalışmadığını anlamak için bir deneme yaptı.

Nabi, beni zor durumda bırakacak, kurda kuşa yem edecek şeyler yapma lütfen! Ahmet

İleti No: 6 / Erden Akbulut / Salı 11 Şubat 2003 17:18
Yeni üyeler

Merhaba,

Yeni üyeler düşünürken aklıma gelenleri zaman zaman yazacağım.
İbrahim Cihan Şenoğuz, Şeref Yıldız, Adil Demirci.
Selam ve sevgiler. Erden

İleti No: 7 / Kardam / Çarşamba 12 Şubat 2003 23:49
[Nabi'den] merhaba

Sevgili Nabi,

Mektubunu gruba atıyorum zannetmişsin ama, adresi arkadaş sohbetleri@yahoogroups.com yerine arkadaş sohbetleri-owner@yahoogroups.com

olarak yazdığın için maalesef sadece bana gelmiş. O nedenle ben şimdi o mektubu aşağıda tüm gruba gönderiyorum.

Evet, galiba hepimiz birbirimizi özledik. Ne garip ve ne hoş! Yazdığın mektup konusunda ayrıca yazacağım. Erden'in de grubu genişletme önerisi vardı. Bu konuyu bu listede biraz kendi aramızda müzakere etsek, ne dersiniz?

Hile ve hurdayla da olsa ve sadece "moderatör" biçiminde de olsa, hepinizin başına nihayet ŞEF olabildim ya, artık ölsem de gam yemem! Bunun için TAM 25 YIL BEKLEMEDİM GEREKTİ. İnsafınız kurusun.

Hepinizi kucaklıyorum. Ahmet

-----Original Message-----

Nabi Yağcı / 11 Şubat 2003 Salı 18:33

Merhaba

Benden de Merhaba,

Erdal'ın duygularını ben de derin biçimde duyuyorum, yani herkesi özledim, hem de pek çok. Önce İstanbul'un coğrafyası ayırıyor, her birimiz bir tarafta. İstanbul dışı dostların birbirini görmesi daha da zor oluyor. Bir de ortalama elliye geçmişken hepimiz yaşam gailelerinin üstesinden gelmek gibi çok zaman yiyen bir girdabın içindeyiz. Bu sonuncu neden aslında bir yandan da gönül rahatlığı veriyor, yaşamın tam içinde kendi çabalarımızla ayakta durmaya uğraşıyoruz. Her ne hal ise ...bir birbirimize özledim seni demek çok güzel.

Erdal'ın önerisi Ahmet'in girişimi ile başlayan arkadaş sohbetleri hayırlı bir adım. Adı üstünde sohbet olacak, anılarımız, dünkü paylaştıklarımız, hatta çekişmelerimiz, didişmelerimizin, şakalarımızın fon oluşturduğu tuvale dönün, tarihin resmini resmi söylemlerin dışına çıkarak, kasılmadan çizeceğiz diye düşünüyorum. Belki de sonuçta bu söyleşilerden kitapçıklar da çıkabilir diye düşünmekteyim.

Mütevelli heyeti toplantısında da söylemiştim, dönüş üzerine vaktim oldukça yazıyorum. Bir yandan da daha geneli ile ilgili notlar çıkarıyorum. Bunlar üzerinde düşünürken hep bir sıkıntı ile karşılaştım ve sonuçta şöyle bir yöntem de karar kılmıştım: Önce genel çerçeveyi bir yazıp çıkarıyım ama sonra kafamdaki kilit soruları geçmişte o sorunu birlikte paylaştığım yoldaşlarıma soru olarak iletirim, açmalarını, kendi yorumlarını isteyeyim ve kendileri evet derse aynen çalışmamın içine katayım. Yani rolümü bir bakıma moderatörlük olarak görmüştüm. (Ahmet şimdi elimden aldı :) bilgisayarda gülüş işareti bu muydu?) Demem o ki arkadaş sohbetleri her birimizin tarihe dair çalışmalarında çok yardımcı olabilir.

Son zamanlarda bu tarihe ilişkin kitaplar çıkmaya başladı, tez çalışmaları yapılıyor, öyle düşünüyorum ki ilgi daha da artacak, bunun hepimizin de bildiği nedenleri çok açık. Ama onlar üzerinde düşüncelerimizi derli toplu verebileceğimiz bir platform yoktu. Kafamda Vakfın bir dergi çıkarması vardı ama o da pek çok bakımdan kolay değildi (yine de ilerde olabilir diye düşünmek-

teyim). Bu açıdan da arkadaş sohbetlerinin yararlı olacağını, hazırlayıcı bir ön adım olacağını düşünmekteyim.

Kafamda bir yandan teknik ya da biçim diğer yandan salt teknik ya da biçim olmayan içerikle de ilgili bir soru var. Epeydir özgürlükçü sol platformunu internet üzerinden izledim ama tartışmaya girmedim. Bir tek barış meselesinde dışarda edindiğimiz ve kanımca çok önemli olan bir deneye işaret ettim. Gördüm ki başka anlamlarda yararlı olsa da tartışma anlamında çok dezavantajlı bu tarz. Her kafadan bir ses çıktığı biçimde bir tartışma içinde önemli tezler güme gidiyor. Bu açıdan arkadaş sohbetleri'nin tartışma çevresini salt bu açıdan sınırlı tutmak doğru olur. Fakat öte yandan kapalı devre bir tartışma da olmamalı bu diye düşünüyorum. Yani bu sohbetleri ya da tartışmaları başkaları da izleyebilmeli, açık oturumlardaki gibi, tartışanlar ve izleyenler olarak. Teknik olarak bu sorun nasıl çözülür bilemiyorum, ya da bu titizlik gerekli mi gereksiz mi? Veya bu tartışmalar belirli bir çevre içinde yapılır ama sonuçları ya kitapçıklar ya da bir dergi biçiminde dışarıya açılır.

Vakfımızın son çıkardığı kitaplar kanımca alttan kılcal damarlarla bir biririyle bütünleşen, tamamlayan kitaplar. Emel'in kitabı, 62 Konferansı, Yön Devrim Hareketi ve Nihat'ın Mektupları. Bunlar kendi çalışmalarına da çok yardımcı oluyor. Bu nedenle titizlikle okumaya çalışıyorum. Ömer'in kitabını henüz okuyamadım. Mustafa'nın kitabı için ise ayrı bir parantez açarak düşüncelerimi söylemek isterim. Zira daha basılmadan önce bana göstermişti ve ben de onu görüşlerini yazmıştım.

*Ahmet'e gönderdiğim bir mektup ve e-mail onunla her zaman yaptığımız gibi şakalaşma idi. Dediği gibi e-mailim boştu. Önceki mektubumdaki şakanın devamı.

Ben bu girişimden haberi olmayan ama katılırsa tarihin aydınlatılmasında yararlı olabilecek arkadaşlarımı bilgilendiriyorum. Daha sonra moderatöre önereceğim.

Evet herkese bir kez daha merhaba.

İleti No: 8 / Erden Akbulut / Cuma 14 Şubat 2003 12:32

Ahmet'in TKP üyeliği

Merhaba,

Ahmet'in Tüstav e-grubuna gönderdiği TKP üyeliğine giden süreci ve üye olduktan sonraki kim kimdir bilgileri beni gerek sunuş yöntemi, gerekse içeriğiyle çok heyecanlandırdı ve esinlendirici oldu.

Dilerseniz arkadaş sohbetleri grubumuzda her birimiz önce bunu yapalım. Böylece sohbete başlarken birbirimizi komünist ve partili yaşamımız bakımından daha iyi tanır, karşılıklı bilgi beklentilerimizin çerçevesini daha eksiksiz oluşturmuş oluruz. Bu elbette her birimizin aynı süreci çok yönlü ve daha uzun irdelemesini engellemez.

Bu, bir mektubun bende çağrıştırdığı bir öneri. Bir başlangıç olur mu diye bilgilerinize sundum.

Sevgiyle kalın, Erden

İleti No: 9 / Erden Akbulut / Cuma 14 Şubat 2003 15:52

Yine Ahmet'in üyeliği

Merhaba,

Ahmet'in metninin çağrışımlarına devam ediyorum...

- Merkez Komitesi üyeliğine nasıl, hangi ölçütler esas alınarak kooptasyon yapılıyordu. Kongre ertesinde kimler koopte edildi. Ahmet nasıl, ne vesileyle önerildi.

- Ara başlıklar halindeki parti yaşamının özellikle Türkiye Postası, Berlin Çalışması, Merkez Komitesi üyesi olarak Avrupa yöre çalışması, TKP 6. Kongre hazırlıkları ve kongre çalışmaları, kongre kararları vb...

- TBKP 1. Kongresine açık isimle MK üyesi önerme kararı nasıl alındı, kimler önerildi, gerçek adla önerilmeyen kimse var mıydı, varsa ne gibi nedenlerle, neden 36 kişilik MK, önerilen arkadaşlar dışında aday çıktı mı, genel sekreter ve genel başkanlık seçimi gündeme geldi mi, yokluklarında Nihat Sargın ile Nabi Yağcı seçildi mi vb...

Sevgiler, Erden

İleti No: 10 / Kardam / Cuma 14 Şubat 2003 21:06

Yine Ahmet'in üyeliği

Erden'in bu mektubundaki soruların çoğunun yanıtını ben bilmiyorum. Bilen arkadaşlar bildikleri kadarıyla kısaca yazarlarsa, bir yandan da üzerinde nasıl olsa bir zaman yazıp çizeceğimiz bu konulara ilişkin malzemeyi toplamaya da başlamış oluruz.

- Merkez Komitesi'ne kooptasyon yapılırken hangi kriterlerin kullanıldığı konusunda hiçbir fikrim yok. Ben ve Feridun MK üyesi olduktan sonra bildiğim kadarıyla başka kimse koopte edilmedi. TBKP döneminde belki olmuştur, ama bana hiç bilgi verilmedi ve MK gündemine gelmedi.

- Kendimin hangi nedenle, hangi kriterlerle 1987'de MK'ya alındığımı bilmiyorum.

- TBKP 1. Kongresine, bildiğim kadarıyla, Batı Avrupa'da yaşayan TKP'li ve TİP'liler açık adlarıyla önerildi. Bunun gerekçesi, yanlış anımsamıyorsam, legale çıkma hedefimizle bağlıydı. Yasal parti olmayı hedefleyen TBKP oluşacak yeni MK'sinde olabildiğince çok sayıda insanın gerçek adlarıyla açıklanmasını istemişti. Bu kararı hazırlayan muhtemelen iki partinin politik bürolarıydı.

- Gerçek adlarıyla önerilmeyen kişiler, benim hatırladığım kadarıyla, TKP'nin "Doğu'da yaşayan kadroları ve Kongre'den sonra Türkiye'ye döne-

cek olan MK (TİP’li ve TKP’li) üyeleri idi. Ama gerçek adlarıyla önerilenler ile takma adlarla önerilen adaylar tam olarak kimlerdi, ben hatırlamıyorum.

- MK’nın neden 36 kişiden oluştuğunu ben bilmiyorum. (Gerçekten 36 kişi miydi, yoksa sonradan benim bilmediğim kooptasyonlarla mı 36’ya çıktı?)

- Önerilen bu 36 kişinin dışında başka aday çıkmadı.

- Kongre’de genel sekreter ve genel başkan ve bunların kimler olacağı konusunda hiçbir tartışma olmadı; sanırım olamazdı da.

- Nabi Yağcı ile Nihat Sargın yokluklarında MK’ya aday gösterilip seçildiler.

- Benim elimde, Bayrampaşa cezaevindeyken, küçücük bir kâğıt parçası- na yazdığım, o kongrede seçilmiş MK üyelerinin adlarını içeren bir liste var. Listenin yanlışsız olup olmadığından tam emin değilim. Bu liste şöyle⁽¹⁾:

1) Nihat Sargın	8) Umur Coşkun
2) Nabi Yağcı	9) Abdurrahman Atalay
3) Mehmet Karaca	10) Toygun Eraslan
4) Osman Sakalsız	11) Fuat (?)
5) Erdal Talu	12) Ali Taygun
6) Zülfü Dicleli	13) Selim Mahmutoğlu
7) Zeki Kılıç	14) Neşet

(Yanlış hatırlamıyorsam, bu 14 kişi sonradan Politik Büroyu oluşturdular)

15) Cemal Kırıl	26) İlhan Alkan
16) Can Açıkgöz	27) Peyami Arırk
17) Yavuz Ünal	28) Arif Gölöksüz
18) Sıtkı Coşkun	29) Nurettin Pirim
19) Şeref Yıldız	30) F. Balkan
20) Ahmet Kardam	31) Vedat Baranoğlu
21) Feridun Gürgöz	32) Selma Atabek
22) Erol (? -FAC’dan)	33) Ali Fuat Vardal
23) Ali Söylemezoğlu	34) Berdan Dere
24) Özcan Kesgeç	35) Mehmet Bozışık
25) Varlık Özmenek	36) İskender (?)

¹ Selim Mahmutoğlu’nun Erden Akbulut’a 15 Ocak 2016 tarihinde gönderdiği listeler şöyledir: Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) 1. Kongresi’nde Merkez Komite üyesi seçilen TİP kökenliler şunlardır: Nihat Sargın, Osman Sakalsız, Zeki Kılıç, Umur Coşkun, Abdurrahman Atalay, Selim Mahmutoğlu, Neşet Kocabıyıkoglu, Can Açıkgöz, Özcan Kesgeç, Varlık Özmenek, İlhan Alkan, Peyami Arırk, Arif Gölöksüz, Gürbüz Özaltnlı, Nurettin Pirim, Fatih Bakan, Vedat Baranoğlu, Ali Naki Öner
TBKP MK Politik Büro’da görev yapmış olan TİP kökenliler: Nihat Sargın (Genel Başkan), Osman Sakalsız, Zeki Kılıç, Selim Mahmutoğlu, Umur Coşkun, Abdurrahman Atalay, Neşet Kocabıyıkoglu.

Bu listedeki sıralanışın hiçbir özel anlamı yok, sadece ben aklama geldikçe listeyi böyle oluşturmuşum. Bu liste konusundaki eksikliklerimi ve yanlışlarımı bilenler lütfen giderip düzeltsinler.

Sevgiler, Ahmet

İleti No: 11 / Kardam / Cuma 14 Şubat 2003 23:16

Feridun'un tanıklığı

Herhalde çoğunuzun, belki de hepinizin bildiği gibi, Feridun bir süredir TKP'nin Avrupa'daki çalışmaları konusunda bildiklerini yazmaya başladı. Yazdıklarını içimizden kimlere gönderdiğini bilmiyorum, ama bana görüş almak için göndermişti. Bana gönderdiği kısım 12 Eylül darbesinin hemen sonrasına kadar geliyordu.

Okuduğum bu kısma ilişkin düşüncelerimi kısaca belirtmek istiyorum:

- Kullandığı dil, kimseyi özel olarak hedeflemeyen anlatımı, öz eleştirel yaklaşımı, içtenliği... Bütün bu özellikleri nedeniyle, ben bu tanıklığın çok önemli olacağını düşünüyorum. Hele Metin Gür'ü falan okuduktan sonra, Feridun'un yazdıkları bambaşka bir şey.

- Türkçesi bakımından bazı eksiklikleri var. Ama bunun hiç önemli olmadığı kanısındayım. Düzeltmesi en kolay şey o.

- Asıl, kronolojik sıralaması bakımından redakte edilmeye ihtiyacı var sanıyorum. Bazı kısımları (özellikle Münih'teki göçmen işçi örgütlenmesi kısımları) özünden bir şey kaybetmeden epey kısaltılabilir, parti çalışması yönü ağırlık kazanabilir. Ama bu da yapılması hiç de zor olmayan bir şey.

- Feridun, sen bence, bütün bunlara hiç takılmadan, bildiği gibi yazmaya devam etmelisin. Emin ol çok önemli bir şey yapıyorsun. Ben kendi payıma, yazdıklarını okuyunca, hiç bilmediğim bir tarihi öğrenmeye başladım.

- Nihat Akseymen'in mektuplarını henüz yeni okudum. O mektuplar beni ta 1973-74'lere geri götürmüştü. Şimdi hemen ardından Feridun'u okuyunca, İşçinin Sesi'nin Almanya'daki parti çalışmalarını "oportünist" vb. gibi sıfatlarla nitelemesinin ne kadar safsata olduğunu çok çarpıcı bir biçimde, bir kez daha gördüm. Ben de 1973-74'te Hollanda'da göçmen işçiler arasında çalıştım. Feridun'u okurken hep o çalışmalar aklıma geldi. İngiltere'de oturup, Türkiyeli lokanta işçilerini ve terzilerini örgütlemekle Avrupa'nın ağır sanayi işletmelerinde çalışan Türkiyelileri örgütlemenin ne kadar farklı bir şey olduğunu Feridun -belki de farkında olmadan- çok güzel anlatıyor. Feridun'un bu tanıklığı İşçinin Sesi kaynaklı "oportünizm" suçlamasının ne kadar kof ve "başka amaçlı" bir şey olduğunu nihayet gösterecek, diye düşünüyorum.

- Hele bir de bu çalışmasının belli bir aşamasına, görüş ve katkı almak üzere, Ali Durak, Mustafa Demir'i ve Ali Söylemezoğlu'nu da dâhil etmeyi başırırsa, "Avrupa'daki TKP" gerçeğini çok yönlü belgeleme olanağına kavuşuruz. Metin Gür'ün bence hiç de inandırıcı olmayan tanıklığına en güzel karşılık böyle verilebilir. Yoksa tarihe onun yazdıkları kalacak.

Sevgiler, Ahmet

İleti No: 12 / Kardam / Cumartesi 15 Şubat 2003 04:21
Cehennem gibi bir bayram

Bu bayram tatili tam bir cehenneme döndü.

Saat sabahın yine üç buçuğu. Metin Gür ve Ömer Ağın'dan sonra, bu gece de Mustafa Satış'ın "Örgüsü"nü okuyup bitirdim. Artık yeter!

Devlet beni "komünizm propagandası" yapmakla ilk kez 1968 yılında suçladı. Murgul'da lise çağındaki gençlere "Lenin benim babamdır" diyerek propaganda yapmak suçuyla yargılandım. Bu çok ağırıma gitmişti. Ben komünizm propagandasının nasıl yapılacağını bilmez miyim? İfademi alan sorgu yargıcına, "Bu yalan! Ben böyle bir şey söylemiş olamam" dediğimde, "Niye?" diye sormuştu. Ben de ona, "Lenin'le annemin yaşı birbirini tutmuyor da ondan" demiştim de hâkimin öfkeden dili tutulmuştu. Şaka değil, koskoca devlet beni "Lenin benim babamdır" dediğim iddiasıyla yargıladı.

Sonraki yıllar hep ya komünizm propagandası yapmakla ya da komünist olmakla suçlandım ve yargılandım. Hakkımda bu iddiayla açılmış davanın olmadığı toplam yıl sayısının bir elin parmak sayısı kadar bile olacağını sanmıyorum. En son komünist partisi serbest olsun diye Türkiye'ye döndük. İçeri attılar. Parti yasal olarak kurulurken, yasal kongresini toplarken ve bu kongrede faaliyetlerine son verme kararı alıp kendini feshettiğinde ben hala "komünizm propagandası" yapma suçundan içerde yatıyordum.

Aradan bunca yıl geçti, suç değişmedi. Değişen iddia makamı oldu. Şimdi o makamda devlet değil, komünist olmayı "Lenin benim babamdır" demeye indirgemiş eski yoldaşlarımız oturuyorlar. Meğer yıllarca, komünizm propagandası yapıp onları hep kandırmışız. Onlar yoğurt kaşığı gibi apak, biz ise yine sanık sandalyesinde...

Pekâlâ, elle gelen düğün bayram.

Şimdi filmi geriye sarsak, ta başa dönsek, şu TKP denen "lanetli gemi"ye binebilmek için, TKP'yi bulabilmek için, Ankara'nın yine o aynı sokaklarında yine o aynı "dünkü çocukların" peşinde, dilim beş karış dışarıda koşturmazsam şerefsizim.

Hayır, TKP tarihi bu hidayete ermişlerin anlattıkları gibi değil. Ama eğer susarsak, korkarım öyle olacak...

"Komünizm propagandası" yapmaya devam etmekten başka çare yok.

Ahmet

İleti No: 13 / Erden Akbulut / Cumartesi 15 Şubat 2003 11:31
İyi ki kar yağdı

Günaydın,

İyi ki kar yağdı, Ahmet Kemer'e gidip sırtüstü yatamadı ve şeytan azapta gerek deyişine uygun olarak cennetin göbeğinde yaşadı, dolu dolu. Sayemizde ve karın inayetiyle bir çırpıda okumanın verdiği haz ve hızla yine bizi irşat etti.

Verdiği yanıt ve cezaevindeki küçük not kağıdındaki bilgiler harika. (Bu kâğıdı da arşive vermemiş olduğunu bu vesileyle öğrenmiş olduk, tıpkı Mihri Belli mektupları vb. gibi) diğer arkadaşların da anımsayabildiklerini ve ekleyeceklerini keyifle okuruz ve biriktiririz diye düşünüyorum. Ben de dün 2 saat kadar Adil Demirci ile sohbet ettim. Bu gruptan söz etmediysem de diğer e-posta grubumuzdan söz ettim, Ahmet'in beni baştan çıkartan yazısından ona da bir çıktı verdim, ne yapmaya çalıştığımız üzerine çok yararlı bir görüşme oldu. Adil'in de bu tarihin eksiksiz ortaya konması, analiz edilmesi ve bugünlere ışık tutması konusunda çok istekli olduğunu gördüm. İlk olarak pazartesi günü Vakfın yayınlarını alacak. Bu arada Tüstav e-gruba da kendi isteğiyle üye oldu. Malum çekişme ve yargılama konularının aramızda olmadığını gördükçe onun da çok değerli tanıklıklarını alabileceğimizi sanıyorum. Çünkü kendisi gerek tek tek konulara ilişkin bilgi ve görüşlerini, gerekse bir bütün olarak en azından şimdi yayınlanmak üzere değilse de anılarını ve anımsadıklarını yazıp Vakfa vermeyi düşündüğünü söyledi. Çıkartacağımız bir dergide bu makale ve kısa tanıklıklarını yayımlayabileceğini söyledi. Feridun abinin yazdıklarını ben de okudum. Bence muhteşem, bilgilendirmenin ötesinde bir nasıl yazmalı örneği. Ahmet'in işaret ettiği eksikliklere rağmen. Bence de en önemli konu kronolojik sıra konusunda, en azından bir dönem için, belki Kurtuluş dergisi koleksiyonuna bir göz atmak yararlı olabilir. Bence zaten bunlar Feridun abinin notları, dediği gibi birçok geri dönüşle tamamlıyor.

Biz de bu vesileyle Kurtuluşları buraya getirtip bir kronoloji çıkartabilirsek hem ona hem de genel olarak yurtdışındaki işçi ve parti hareketi tarihine hayırlı bir iş yapmış oluruz. Ben bu konuyu Zülfikar'a yazacağım. Tam takım Kurtuluşun Duisburg arşivinde olması gerek diye düşünüyorum. Bilen arkadaşlar beni aydınlatırsa boştan yere başvuruda bulunmuş olmam.

Feridun abinin yazdıklarında elini isimler konusunda tutmamasını öneririm çünkü bunlar şu anda yayımlanmak için değil, bilgi notu gibi hazırlanıyor. Yayınlanırken ayrıca ulaşılr sorulur. Bunu da düşünmek gerek. Örneğin Nihat'ın mektuplarındaki parti adlarının sahiplerinin hepsine ulaşip sormadık, ama bunlar belgeyse, bu kişiler gerçekse ve bunları yazmışlarsa biz gerçek adlarını koyalım, gölgeler ordusu halinde kalmasın dedik. Yanlış yaptığımızı da düşünmüyorum. En azından şu ana kadar adını yazdığımız kişilerden bir tepki almadık. Ama bunun ötesinde dolaylı anlatımlar yarın şifreye dönüşebilir ve tanıklık anlaşılmaz kalır. 2 doktor, üç işçiden oluşan bir ekipmişler demek ki. Bizce meslek grupları onu tanıyanlara bir şey ifade edebilir, çağrışım yaptırabilir ama benim gibi bir insan okursa hiçbir şey anlamaz ya da hatalı yapıştırmalar yapabilir.

Sevgiyle kalın, Erden

İleti No: 14 / Berdan Dere / Cumartesi 15 Şubat 2003 11:39
TBKP MK üyeliği

Politik büroda Adnan Sel var. Boş isim o olabilir. Politbüro tam kimlerden oluşmuştu hatırlamıyorum. Kongrede yoktum. MK üyeleri arasında ben yokum. Adaylık konusunu ve isimleri kongre öncesi Berlin’de TKP Politbüro üyeleri ile konuştuk. Ben aday olmadım. Kongreden sonra (TKP kökenlilerin propagandaları sonucunda etkilenen) TİP kökenli yoldaşların ısrarı ve diğerlerinin kabulü ile (cebren) koopte edildim. Dışarıda yapılan TBKP MK toplantısına da katıldım. (Sonra bir grup birlikte Moskova’ya gittik.) Kardam hatırlamıyor. TBKP MK gündemine kooptasyon geldi. TBKP MK kooptasyon kararı verdi. Politbüroya üye yapıldım mı? Bunu hatırlamıyorum. Yurtdışında ve yurtiçinde yapılan bazı Politbüro toplantılarına çağırıldım ve katıldım. Böyle olması yoldaşlara ‘doğal’ geldiği için akılda kalmamıştır. ‘TKP’nin gizli iş çevirmediğine kimse inanmıyordu. Olması beklenen ‘gizli aparatın’ şefi olarak algılanacak en uygun aday da bendim ve böyle organlarda bulunmam doğal, bulunmamam ise ‘netameli’ sayılıyordu. Göz önünde bulunması daha hayırlı olur düşüncelerinde (açıktan söylenmese de) herkes hemfikir. Aslında ‘yedek’te bekletilen ‘gizli aparat’ (ne işe yarayacaksa?) vardı ve şefi de (beklentilerin aksine) ben değildim. Doğrusu benim haberim de yoktu, (gizli olduğu için benden gizlenmişti). Daha sonra bu kardeşlerimizi legalleşme sürecinde (cebren- çünkü gönülleri razı gelmiyordu) Adımlar bürolarına ‘görev’e sevk ettik. Kardam’ın “kim kimdir?” saptaması önerisi çok yerinde. Bunu adım yapmak gerekiyor diye düşünüyorum.

İleti No: 15 / Erden Akbulut / Cumartesi 15 Şubat 2003 15:36
Re: TBKP MK üyeliği

Politik büroda Adnan Sel var. Boş isim o olabilir. Politbüro tam kimlerden oluşmuştu hatırlamıyorum. Kongrede yoktum. MK üyeleri arasında ben yokum. Adaylık konusunu ve isimleri kongre öncesi Berlin’de TKP Politbüro üyeleri ile konuştuk (SENİN GÖREVİN NEYDİ, HANGİ POLİTBÜRO ÜYELERİYLE, HANGİ KRİTERLERİ ELE ALDINIZ, KİMLER ÜZERİNDE TARTIŞTINIZ)⁽²⁾. Ben aday olmadım. Kongreden sonra (TKP kökenlile-

² Ben TKP MK Örgüt Bürosu üyesiydim. Yurt içi örgütlerinin birçok bağlantısı benim üzerimdeydi. Berlin’de TKP MK PB üyeleri Zülfü Dicleli, Orhan Yıldırım, Mehmet Karaca, Veysi Sarısözen ile görüştim. Kongrenin illegal koşullarda yapılmasının sorunları ve yönetim sorunu tartışıldı. Yönetime aday olmamı istediler, ben aday olmadım. Kanımca illegal TKP yöneticilerinin legal (ya da legale çıkacak) partide yönetici olmamaları gerektiğini düşünüyordum. Diğer MK üyeleri için olmasa bile ülke içindekilerin (gerçekten illegal koşullarda çalışanların, yani benim) olmamam gerektiğini düşünüyordum. Yönetim içinse her zamanki yöneticiler olmamalı, özellikle PB’da masaya oturacak yurt içinden, en azından bir genç ve farklı düşünecek bir aydın olmalıydı. Aynı ortamın insanları değil gerçek

rin (KİMLERİN) propagandaları sonucunda etkilenen) TİP kökenli yoldaşların (KİMLERİN) ısrarı ve diğerlerinin kabulü ile (cebren) koopte edildim (NE ZAMAN⁽³⁾). Dışarda yapılan (NE ZAMAN) TBKP MK toplantısına da katıldım. (Sonra bir grup (KİMLER, NE İÇİN) birlikte Moskova'ya gittik.⁽⁴⁾) Kardam hatırlamıyor.

TBKP MK gündemine (GÜNDEMDE BAŞKA NELER VARDI⁽⁵⁾) kooptasyon geldi. TBKP MK kooptasyon kararı verdi (KİMLER İÇİN). Politbüro'ya üye yapıldım mı? Bunu hatırlamıyorum. Yurtdışında ve yurtiçinde yapılan bazı (ANIMSIYABİLDİKLERİN HANGİLERİ, NE GİBİ KONULAR ELE ALINDI, YAKLAŞIK TARİHLERİ) Politbüro toplantılarına çağrıldım ve katıldım.

Böyle olması yoldaşlara 'doğal' geldiği için akılda kalmamıştır. 'TKP'nin gizli iş çevirmediğine kimsenin inanmıyordu. Olması beklenen 'gizli aparatın' şefi olarak algılanacak en uygun aday da bendim ve böyle organlarda bulunmam doğal, bulunmamam ise 'netameli' sayılıyordu.⁽⁶⁾

Göz önünde bulunması daha hayırlı olur düşüncelerinde (açıktan söylemese de) herkes hemfikir. Aslında 'yedek'te bekletilen 'gizli aparat' (ne işe yarayacaksa?) (KİMLERDEN OLUŞUYORDU⁽⁷⁾) vardı ve şefi (KİMDİ) de (beklentilerin aksine) ben değildim. Doğrusu benim haberim de yoktu,⁽⁸⁾ (gizli olduğu için benden gizlenmişti). Daha sonra bu kardeşlerimizi (KİMLERİ, NERELERDE, NE TÜR GÖREVLERE) legalleşme sürecinde (cebren-çünkü gönülleri razı gelmiyordu) Adımlar bürolarına 'görev'e sevkettik.

Kardam'ın "kim kimdir?" saptaması önerisi çok yerinde. Bunu adım adım (NE GİBİ ADIM ADIM, BİRAZ AÇSAN) yapmak gerekiyor diye düşünüyorum.

sorunların içinden gelen sesler olması gerekliydi. Bunun için ülkeye döndüğümde gençlik örgütlerine PB'ya girecek bir isim seçmelerini istedim. Adnan Sel ve Ali Taygun isimlerini önerdim. Kongrede ikisi de TBKP MK'ne ve PB'suna seçildiler.

³ TBKP MK 1989 Plenumu.

⁴ TİP ve TBKP kökenli MK üyeleri. Moskova'da Parti Okuluna gittik. Konferanslara katıldık. Bir hafta kaldık.

⁵ Hatırladıklarım. Legal parti, yayın organı (Adımlar),

⁶ TKP yurtdışı yöneticileri ülkede parti örgütleri dışında gizli bir yapı olduğunu düşünüyorlardı. Örgüt yapısı, örgütsel çalışma ile ilgili (hiçbir) bilgileri olmadığı için varsayıyorlardı. Bir taraftan da bu nedenlerle kontrol dışı olduğunu düşünüyorlardı. Bu düşünceleri de TİP yöneticileri ile ilişkilerine yansıyor. TİP yöneticilerinin ise ülke içi ile sıcak ilişkileri vardı.

⁷ Böyle bir grubun olduğu bilgisi 1989'da SBKP MK ile görüşmem sırasında verildi. Kimlerden oluştuğunu bilmiyordum.

⁸ Kimler olduğunu biraz araştırıp buldum. Kutlu-Sargın'ın içeride olduğu koşullarda, legal parti yönelişi sırasında büyük risk oluşturuyorlardı. Sovyetlerde eğitim gördüler. Bu eğitim ile ilgili yazışmalar 1992'de İzvestiya'da yayınlandı. Bu yayının bir bölümü Milliyet gazetesinde de yayınlandı.

Feridun Gürgöz ile Ali Söylemezoğlu

Arkadaşlar,

Benim hayat hikâyemin yazımı Kardam'ın açıklamasıyla artık resmileşti. Ben zaten ilk 45 sayfalık bölümü Berin'e, arkasından da oluşan 65 sayfalık bölümü, Kardam'a, Berdan'a ve Erdem'e göndererek çok yönlü yazım hakkında görüşlerini istedim. (bu e-maili yazarken 80. sayfaya geldim.) Benim yaşamımda yazı hacmi olarak en fazla 7 veya 8 sayfalık 1982 yılında TKP MK PB'ya yazdığım, Nabi nin deyimiyle o tarihte Avrupa'dan bazı parti örgütlerinden bu içerikte raporlar gelmişti dediği yazılı rapordur. Herhalde içeriğini Erdal ve Nabi hatırlayacaktır. Bu rapor yazı yazmasını hiç sevmeyen bir adamın kaleminden çıkmıştır. Parti örgütü yani FAYK niçin böyle bir raporun yazılması gereğini duymuştur, onu hayat hikâyemde yazıyorum.

Burada anlatmak istediğim, yazı yazmasını hiç sevmeyen ve becerişi de kıt olan bir adam olarak, yazıma başlarken bu işi nasıl yapacağımı, neresinden başlayacağımı hiç mi hiç bilmiyordum. F. Almanya'dan Anneme, Babama yazdığım mektupları incelediğimde mektuplar çoğu kez yarım sayfayı geçmediğini de görünce daha da yazıma çekimser bir biçimde başladım. (Annem 30 yılda yazdığım tüm mektupları ve kart postalları saklamış.) Hele bir başla bakalım ortaya ne çıkacak dedim kendi kendime. Yazıma başlamam 1.EY-LÜL.2002 tarihine rastladı. Yavaş yavaş ortaya bir şeyler çıkmaya başladığın-

da ve belli bir noktaya geldiğimi düşündüğümde, yazdığım bölümleri yukarda ismini belirttiğim arkadaşlara göndermişim. Miştim diyorum, çünkü o zaman daha bizim yazışma gurubumuz bir işlerlik kazanmamıştı. Yoksa buradaki tüm arkadaşlara gönderip fikirlerini almak benim içinde yararlı olurdu. Yazdığım bölümleri gönderdiğim arkadaşların ilgisi bana yazım için olumlu bir itki sağladığını söylemek isterim. Pek tabi şimdiye kadar FAC içinden Ali Söylemezoğlu dostumdan zorda olsa (kendisi yazım tembelidir, Dr. Ekonomist olmasına rağmen.) belirli yazışmalarla katkısını da alıyorum. Bu katkı notları benim yazımımın ekleri olarak yazımda bulunacak. Ben parti faaliyetlerinde, her düzeyde yazdığım rapor gibi belgelerin hiçbir zaman İkinci nüshasını çıkarıp kendim için saklamadım. Bu nedenle yazımım 30 yılı aşkın geçen bir zaman diliminin beynimdeki birikiminin süzülmesi şeklinde oluyor. Bu nedenle de zaman ve mekân konusunda yardım isteklerim oldukça fazla.

Tam bu noktada bir zaman açıklamasına ihtiyacım var. Herhalde bu konuda Nabi veya Erdal bana yardımcı olabilir.

1- Aydın Meriç (H. Erdal) hangi tarihte Politbüro'daki görevinden alınıp Prag'a Yeni Çağ Sorumluluğuna atandı, nedenini şimdi sormuyorum, daha sonra sorabilirim. (nedeni benim yazımım ile bire bir bağlı değil.)

2- Aydın Meriç (H. Erdal) hangi tarihte Prag'ı terk edip galiba ilk olarak Fransa'ya oradan da İngiltere'ye geçti.

Bu iki tarih FAYK'sinin TKP MK PB'ya yazdığımız raporun oluşmasındaki nedenlerden biriydi hatırladığım kadarı ile. Bu konuyu yazarken eksik veya yanlış zaman bilgisi olmaması için oldukça titiz davranıyorum. Belki de öyle davrandığımı zannediyorum. Neyse bu bölüme nokta koyayım.

Erdem kardeşimin TKP MK'ya koopte edilen kişilerdeki aranan ölçütlerle ilgili soruya Kardam'ın dediği gibi bizi atayanlar cevap versin de, bizde kendimize şu soruyu bir soralım. Kardam ve ben MK'ya koopte oluncaya kadar parti içinde aldığımız görevler öyle sıradan görevler değil. Örneğin benim FAC içinde 1978 yılından itibaren FAYK'si üyesi olarak ve 1985 yılından itibaren FAYK Sekreteri olarak görevdeyken alt örgütlerde yapılan atamalarda ölçütlerim ne oluyordu, acaba doğru ölçütleri kullanabiliyor muydum? Ben bunları bugün acaba objektif olarak değerlendirebilir miyim? Hiç zannetmiyorum. FAC içindeki yerel parti örgütlerindeki yoldaşların ve FAYK üyelerinin benim atamalarındaki objektif ve sübjektif yanlarımla ortaya çıkması bakımından yazmaları gerekiyor. Onların gözünde Feridun Gürgöz nasıl bir adamdı. Ben kendi noktamdaki baktığımda her ne kadar "her şey insan için" anlayışı birincil saydıysam da yine "her şey parti için" düşüncem dönem dönem öne çıktığı da bir gerçek. Böylesi bir durumda ne kadar sağlıklı kadro atayabildiğimi çok düşünmüşümdür. Bunu şu anlamda söylemiyorum. Ben göreceli olarak FAC içindeki kadrolarımızı tanıyor, beceri ve yetenekleri konusunda ortalama bir bilgiye sahip bulunuyordum. Bilgi eksikliği nedeni ile de atamalarda fazla bir eksikliğim olabileceği kanısında da değilim. (ama hiç yoktur da demiyorum) Diğer yandan benim kesinlikle parti faaliyetlerinde "eski arka-

daşlık” “dostluk” gibi etmenlerle o veya şu kişiyi o veya şu göreve getirdiğimi veya önerdiğimi herhalde ilişki içinde bulunduğum partili yoldaşlarımdan kimse söylemez diye düşünüyorum. Yine de yazımları beklemek lazım... Bir de konuya şu taraftan bakalım derim. Hepimiz değişik sorumluluklarda, o zaman dilimi içinde elde bulunan kadrolarla o günkü tarihsel görevleri yerine getirmek için çaba sarf ediyorduk. Zamana sen dur ben kadrolarımı tanıyayım, “mükemmel” atamaları yapabileyim lüksümüz olmadığı da bir gerçektir. Pek tabi burada parti olmanın gereği nerede kaldı diye de kendimize sorabiliriz veya gizlilik koşulunda kadroların tanınması ve atanması ne kadar gerçekçi olabilir sorusu... hatta legal veya iktidardaki KP’lerde kadroların atanmasında veya seçilmesinde objektiflik ne kadar olabilirdi veya olabiliyordu... daha çok ta sorular sorabiliriz... Herhalde önümüzdeki dönemde hep birlikte bu sorulara da cevaplar arayacağız... derim.

Hepinizin yanaklarından öptüm. Feridun Gürgöz

İleti No: 17 / **Erden Akbulut** / Pazar 16 Şubat 2003 09:02

Re: Yardım lazım.....

Günaydın,

Feridun abi iyi ki yazıyorsun da nasıl yazılacağı konusunda örnek oluşturuyorsun. Nabi ve Erdal’a anımsamalarında yardımcı olması için H. Erdal’ın TKP’mizi Yükseltelim⁽⁹⁾ broşüründen 1980 sonrasına ilişkin bölümü aşağıda gönderiyorum.

Sevgilerle, Erden

1980 sonrası gelişmeler

1980 yılına geldiğimizde bir yandan yükselen faşizm tehlikesinden, partiye karşı saldırılardan söz ediyorduk, öte yandan 1980 Merkez Komitesi Plenumunda “partiyi güçlendir, partiye gir” belgisi altında, partiyi daha da genişletme kararı almıştık. Aynı Plenum, bir kongre toplamanın zorunluluğunu, yeni bir programın hazırlanabilmesi için bir tezler çalışmasının yapılmasını, genç yoldaşların, yeni partililerin sorularına cevap verebilmek için bir parti tarihinin ortaya çıkartılmasını karar altına almıştı. Tez çalışmasına başlandı, ama bir yanda işin ciddiliği, belli bir ideolojik hazırlığın olmayışı, öte yandan da ileri süreceğimiz tezlerin bizi bağlamasından korkmamız sonucu bu çalışmayı yarı yolda terk ettik.

1980 yılının sonbaharına geldiğimizde darbenin yaklaştığının bilincindeydik. Sorun büyük ölçüde zamanını, gelişini kestirebilme sorunuydu.

12 Eylül darbesi oldu. Aynı gün TKP MK Politik bürosu 12 Eylül tarihli bildirisini kaleme aldı.⁽¹⁰⁾ Politbüro’nun kaleme aldığı bu bildirinin ışığında

⁹ Broşürün tam metni için TUSTAV web sitesinde TKP Kütüphanesi’ne bakınız.

¹⁰ TUSTAV/TKP Duisburg Arşivi’nde yer alan bu bildiri şöyle: Çağrı

İşçiler, köylüler, yurtsever halkımız!

Milli Güvenlik Konseyi denilen cunta, yönetime el koydu. Parlamentoyu dağıttı. Tüm politik partileri kapattı. Anayasayı kaldırdı. Böylece burjuva parlamenter sisteme son verdi ve yerine açık askersel bir diktatörlük getirdi. Saldırının sivri ucu işçi sınıfına, emekçilere, ilerici partilere, sınıf sendikalarına, demokratik örgütlere, demokratik basına, Kürt ulusal hareketine, anti-Amerikan dindar yığınlara yöneliktir. Cuntanın arkasında Amerikan emperyalizmi, işbirlikçi tekелci burjuvazi vardır.

Askersel devirmeyi ordunun tepesindeki Amerikancı, NATO’cu generaller yaptı. Askersel cunta, NATO manevraları sırasında yönetime geldi. Hava Kuvvetleri Komutanı Şahinkaya askersel devirmeden bir gün önce Washington’dan döndü. Gene aynı gün, NATO Güney Doğu Kanadından bir komutan Ankara’ya geldi. 12 Eylül sabahı cuntanın yönetime el koyduğunu ilk kez Amerikan dışişleri bakanlığı açıkladı. Orduda yapılan son atamalarda komünlerini güçlendiren NATO ve Amerikan yanlısı generaller kendi deyimleriyle “emir komuta zinciri içinde” erke el koydu. Bu zincirin asıl komuta merkezi Pentagon’un elindedir. TKP’nin öteden beri uyardığı emperyalist komplo 12 Eylül devirmesiyle gerçekleşmiştir.

Uluslararası durumu sertleştiren emperyalist merkezler, bu komployla, ülkemizi planlarına daha rahat araç etmeyi amaçlıyorlar. Türkiye’de askersel bir diktatörlüğün varlığı, bölgede barış ve güvenliği daha da tehlikeye atıyor. Askersel cunta, bunalımın olağanüstü derinleştiği koşullarda parlamenter yöntemlerle önlenemeyecek halk hareketinin yükselmesine duvar çekmek ve bunalımın yükünü daha büyük zorbalıkla halkın üzerine yıkmak amacını taşıyor.

Cunta açıklamalarıyla halkı aldatmaya çalışıyor. Sözde terörizme karşı, politik partilerin, parlamentonun, anayasal kurumların görevlerini yerine getirmemesinden ötürü yönetime el koymak zorunda kaldığını söylüyor. Oysa Milli Güvenlik Kurulu denilen gölge hükümetin çoktan beri erke ortak olduğu ve sıkıyönetim aracılığı ile bugün cuntanın başındaki generallerin istedikleri önlemleri alma yetkisinde olduğu biliniyor. Üstelik, emperyalizmin kışkırttığı terörizmin uygulayıcıları arasında bu cuntaya bağlı bazı faşizm yanlısı sıkıyönetim komutanları da vardır. Cunta faşizme ve zorbalığa karşı milyonlarca insanı aldatmak için tıpkı sola karşı olduğu kadar, MHP’ye ve AP başlarına da sözde karşıymış gibi görünüyor. Gerçekte o, açıklamalarıyla, uygulamaya koyduğu önlemlerle, şimdi devirdiği hükümetin gerici, halk düşmanı politikasını daha amansızca yürütüyor. MHP’nin düşman olduğu demokratik özgürlükleri bugün cunta yok ediyor. Generaller tekellere karşı direnen milyonlarca işçiyi aldatmak için, DİSK’e karşı oldukları kadar, faşist sendikaya da sözde karşıymış gibi görünüyorlar. Oysa onlar, tekellerin, onların örgütü TİSK’in karşısında işçi sınıfını ilerici örgütünden yoksun bırakıyorlar. Cunta halkımızın yurtseverlik duygularını sömürmek, onu şaşırtmak amacıyla, Atatürk ilkelerine bağlı olduğunu, ulusal vuralığa yönelik tehlikeye karşı işbaşına geldiğini söylüyor. Oysa cuntacı generaller, daha ilk günden ulusal egemenliğimiz için en büyük tehlike olan NATO’ya ve Türkiye’yi komşumuz olan ülkelerle karşı karşıya getiren ikili kölelik anlaşmasına bağlılıklarını açıkladılar.

Tüm gizleme çabalarına karşın cuntanın iç yüzü ortadadır. Bu Amerikancı, NATO’cu generaller cuntası, başta işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçleri olmak üzere, halkımıza, ulusal bağımsızlığımıza, egemenliğimize karşıdır. Cunta emperyalizmin, işbirlikçi, tekелci burjuvazinin hizmetindedir.

İşçi sınıfının, emekçilerin yanı sıra, burjuvazinin de değişik kesimlerini karşısına alan cunta, Türkiyemizin karşı karşıya olduğu hiçbir can alıcı sorunu çözemeyecektir. Demokrasiden, özgürlükten yana, tüm güçlerin ortak direnişiyile bu askersel zorbalık rejimi yıkılacaktır. TKP dimdik ayaktaadır, tüm gücüyle savaşıyor.

Komünistlerin görevi, bu direnişte, demokrasi ve özgürlük güçlerine örnek olmak, savaş gücünü yükseltmek ve tüm güçler arasındaki savaş arkadaşlığını pekiştirmektir.

da İ. Bilen 21 Aralık'ta radyodan aynı paralelde bir konuşma yaptı. (Bak: Ek 2) Ama bu süreç içinde Politbüro içinde bazı yoldaşlar, 12 Eylül bildirisinde ifadesini bulan görüşlerden bile her nedense akşamdan sabaha "vazgeçtiler". Daha da cunta kuyrukçusu bir konuma geçtiler. Nasıl, ne zaman hazırladıklarını gizledikleri bir yazılı platformu partiye dayattılar. (Bak: Ek 3)

Ocak 1981 sonunda yapılan uzun bir Politbüro toplantısı⁽¹¹⁾ sonucunda, 12 Eylül bildirisinin konumlarından da yüz geri edenlerin ağırlıklarını koymasıyla "Politik Durum ve TKP'nin Tutumu" başlıklı belge kaleme alındı.

Aynı sırada ülke içindeki Partizan kliği yöneticileri ülkedeki tüm yönetici yoldaşların ülkeyi terk etmesini tüm parti çalışmasının durdurulmasını önerdiler. Kendi aralarında klik toplantısı yaparak bu toplantıyı parti yönetimine "Merkez Komitesi üyelerinin kendi aralarındaki toplantısı" diye dayattılar. Partizan gurubu bu tutumu dayatmakla kalmadı, aldıkları kararı parti yönetiminin onayı olmadan uygulamaya başladılar. Ülke içindeki Partizan sorumlusu, "kendi olanağı olan yurt dışına çıksın, canını kurtaran kaptandır" uygulamasına geçti. Kendisine çok yakın, aynı guruptan bir kişi, bu tutumun etkisi altında büyük bir panik içinde yurt dışına çıktı⁽¹²⁾ ve partiye ülkedeki gelişmeler üzerine bir rapor verdi. Raporda, Partizan gurubunun ülke içinde nasıl ilişkilerini sürdürdüğünü, nasıl parti güvenliğini bu ilişkileri sürdürerek tehlikeye attığını anlatarak yakınıyordu. O da onlardandı. Ama ülkeden kaçış heyecanı bunları itirafa götürmüştü. Yurt dışında bu rapor yok edildi, tartışılmadı. Ocak sonu yapılan, yukarıda sözünü ettiğim Politbüro toplantısına gediklerin kapatılması, savaşa devam edebilecek bir örgüt haline gelmemiz için kendimce gerekli önerileri içeren yazılı bir teklif verdim. (Bak: Birinci Broşür'deki örgüt üstüne yazı.) Bu yazının iki önemli yönü vardı. Birincisi, partinin o günkü örgütsel durumunu sergiliyordu. O güne kadar ülkede hiçbir il ya da yöre komitesi TKP Politik Bürosu'nun gündem maddesi olmamıştı. Vazgeçtim kurulmasını, bir değişiklik yapılmasını, gündem maddesi bile olmamıştı. İkincisi, bir komünist partisi olmanın gerektirdiği temel işlevlerden birçoğu yerine getirilmemekteydi. Bunların yerine getirilip getirilmediğini anlamanın mekanizması da yoktu. Öte yandan partiye büyük bir saldırının yaklaştığı açıktı. Politbüro'nun öteki

TİP'liler, TSİP'liler, CHP'liler, MSP'liler, Kürt demokratları Amerikancı cuntaya karşı olan herkes, aralarındaki ayrılıkları bir yana bırakıp, bu direnişte omuz omuza vermelidir. Cuntaya karşı savaşmak isteyen tüm güçler örgüt yasaklarına boyun eğmemeli yeni koşullara uygun gizli örgütler kurmalıdırlar.

Yurtsever er, astsubay ve subaylar, Amerikancı cuntanın orduyu halkın üstüne sürmesine karşı çıkmalı, ABD'nin ve NATO'nun çıkarlarını koruyan cuntaya karşı halkın direnişinin yanında yer almalıdırlar.

Amerikancı cuntaya karşı direnişte tüm yurttaşlar birleşin!

12 Eylül 1980 / Türkiye Komünist Partisi / Merkez Komitesi

¹¹ Bu toplantıda Politbüro üyesi Veysi Sarısözen'in tuttuğu notlar için TÜSTAV web sitesinde Veysi Sarısözen Arşiv Fonu'na bakınız.

¹² Sözü edilen kişi Ertuğrul Yeşilova'dır,

üyeleri getirdiğim önerilerin çok önemli olduğu, geniş kapsamlı olduğu, Politbüro'da görüşülmesinin yeterli olmayacağı, Merkez Komitesi'nde görüşülmesi gerektiği gerekçesiyle gündem maddesi bile yapmadılar! Partinin yukarıdan aşağıya yeniden örgütlenmesinin kaçınılmaz bir görev olduğunu yadsıyamadıkları için de Politbüro içinden göstermelik bir komisyon kuruldu. Ancak, toplanacak plenuma öneriler götürmek üzere kurulan bu komisyon bir kez bile toplanmadı. Konu, Merkez Komitesi'nde de görüşülmedi. Bu arada, Partizan gurubunun ülke içindeki lideri, Politbüro ile yaptığı haberleşmede — ülkeden çıkana kadar ve ülkeden çıktıktan sonra desantralize parti fikrini ileri sürmeye başlamıştı. Desantralize bir parti! “Zor dönemlerde merkeziyetçilik geçerli değildir, desantralize bir parti gerekir” tezini ileri sürüyordu. Ancak bu tez o sırada henüz onun tek başına ileri sürdüğü, taraftar bulmaya çalıştığı bir görüştü.

Yine bu toplantıda, kâğıt üstünde yapıyor göründüğüm, yapmama sürekli set çekilen işlevlerin sorumluluğunu bundan böyle taşıyamayacağımı belirterek, bu görevlerimin alınmasını istedim. Önerim Genel Sekreter'ce yüzeysel övgülerle reddedildi. Dışarıda da öteki Politbüro üyelerine bu konularda güven duymadığını, bu konulan onlarla tartışmanın bile yersiz olduğunu, bu görevi benden başkasının yürütemeyeceğini vs. belirtti.

Tutuklamalar ve yanıtlanması gerekli sorular

Politbüro toplantısından hemen sonra, Şubat'ın ilk günlerinde daha Politbüro üyeleri toplantı yerinden dağılmadan, önemli bir istihbarat edindik. Kesin güvenilirliği olan bu kaynağa göre siyasal polisin elinde tüm MK ve otuzu aşkın il komitesi üstüne resimli, isimli bilgi vardı.

Bu istihbaratın alındığı şubat başından, geniş tutuklamaların başladığı Mayıs 81'e kadar, TKP Politbürosu, büyük-küçük herhangi bir önlem almadı.

Burada kısaca şu soruna değinmek gerekiyor: Poliste işkence altında bazı yoldaşların gerekli direnci göstermediklerini gördük. Ama daha sonra iddia edildiği gibi polisin tutuklamalarına esas olan bilgilenme buradan mı kaynaklanmıştır? Şubat başında gelen istihbaratın yok sayılması korkunç bir komploculuk değil midir? Oysa Mayıs 1981 ile başlayan geniş tutuklamaların Partizan gurubuyla bağlı, aydınlatılması gereken pek çok yönü vardır.

Birincisi, tutuklamaların izlediği sıradır. Kırıkkale, Ankara, Çukurova, İstanbul ve Marmara zincirlemesi. Özellikle tutuklamanın Ankara'dan Çukurova'ya gönderilen bir kişiyle sıçraması olayı, cevaplanması gereken bir noktadır. Ankara İl Komitesi Sekreteri'nin tutuklandığını biz gazeteden öğrendik. Ancak Temmuz ayına kadar, genel sekreterden tüm üyelerine kadar TKP Politbürosu şu soruyu yanıtlayamadı: TKP'nin Ankara İl Sekreteri kimdir?⁽¹³⁾ Bilmeyişimiz büyük bir örgütsel eksikliğin çok somut bir örneği olmakla birlikte, olay son derece ciddidir. Daha sonra anlaşılmıştır ki, İç Anadolu Yöre

¹³ Ankara İl Komitesi Sekreteri Ferruh Özbali'dir.

Sekreteri yoldaş⁽¹⁴⁾ daha önce sözünü ettiğim “paçasını kurtaran kaptandır” uygulamasının bir parçası olarak yöresini terketmiş tüm örgütle bağını koparmış ve bir başka ile yerleşmiş. Ve tabii ki bu yoldaş canını kurtarmayı becerdi ama tüm Ankara çöktü. Cevaplanması gerekli bir ikinci nokta İstanbul’da olanlardır.

İstanbul’da bazı kişilerin isimleri, tutuklandı diye gazetelerde yer alıyor. Bu kişilerle ilintili olarak evler, işyerleri basılıyor. Ama bir süre sonra bu kişilerin yakalanmadığı ortaya çıkıyor. Ayrıca yakalanan bazı kişiler de politik olmayan nedenlerle takibata uğruyorlar ve kısa sürede serbest bırakılıyorlar. Bu nasıl oluyor? Bir üçüncü olay yine İstanbul’da cereyan ediyor. Aynı yerde iki kişi kalıyor. Ev sarılıyor. Evdeki yoldaşlardan bir tanesi tutuklanıyor. Büyük işkence görüyor. Ötekisi kurtulup yurt dışına çıkıyor. Bu nasıl oluyor?

Cevaplanması gereken bir başka soru, Partizan gurubundan yurt dışına parti bilgisi, onayı olmadan panik içinde çıkan kişinin verdiği rapora bağlıdır. Bu rapordan da anlaşıldığı üzere bu gurup kendi içinde grupsal ilişkilerini sürdürmüş, partiye ait ev ve işyerlerini grupsal ilişkileri için kullanmış, bu yerleri partinin güvenliğini tehlikeye atacak bilgi ve dokümanların saklanması için kullanmıştır. Bunu basit bir ihmalkarlık olarak yorumlamamıza olanak yoktur. Elbette üzerinde durmadan geçemeyeceğimiz bir olay da Partizan gurubunun önde gelenlerinden birinin 12 Eylül öncesi sebep olduğu provokasyondur.

Söz konusu kişi partiye ait dokümanları, raporları gitmemesi gereken bir işyerinde sırf grupsal ilişkilerine dayanarak gizlemeye başlamış. Bu durum söz konusu işyerini önemli ölçüde tehlikeye atmaktaymış. Doğaldır ki bundan yönetimin haberi yok idi. Günlerden bir gün TİP üst yönetimi ile TKP üst yönetimi arasındaki bir görüşmede TİP yöneticisi arkadaş TKP temsilcisine koca bir paket TKP’ye ait dokümanı veriyor ve “bu dokümanları sizin arkadaşlar dolmuşta unutmuşlar, dolmuş şoförü de bize getirdi, buyurun alın” diyor.

Böylece olaydan haberdar olduk. Sorun çok yönlü. Partizan gurubunun söz konusu yöneticisi TKP’ye ait dokümanları dolmuşta unutmuş ama olay her nedense yukarı iletilmiyor. TKP’nin çok önemli bir alandaki örgüt bilgilerini içeren bu belgelerin ortadan kaybolması yönetimden bilmediğim nedenlerle gizleniyor. Bir süre sonra da bu belgeler yine bilinmeyen yollardan TİP yönetiminin eline geçiyor. Bütün bunlara rağmen bu olay Politbüro içinde gizlendi ve geçiştirildi, gündem konusu bile olmadı.

Olayın kahramanı⁽¹⁵⁾ ise 1981’deki parti içi darbeye mükafaten en sorumlu yerlere getirildi.

Şimdi soruyorum: Poliste işkence altında yeterince direnç göstermeyenler mi, yoksa kendi fraksiyon çıkarları için örgütü bırakıp kaçanlar mı daha suçlu? Tutuklamaların gelişimi üstüne kesin ve yeterli bilgimiz henüz yok. Ama yukarıda sıraladığım aydınlatılması gerekli noktalar en azından Partizan

¹⁴ İç Anadolu Yöre Sekreteri Güray Tekin Öz’dür.

¹⁵ Söz konusu kişi Adil Demirci’dir. ???

kliğin daha sonra tutuklamalar konusunda partiye dayattığı politikanın neye hizmet ettiğini sormamızı gerektirir.

Tabii bu soruları Politbüro’da dile getirmem, aramızdaki ilişkilerin iyice gerginleşmesine neden oldu. Bu sorunların hiçbirisi, Politbüro’da gündem maddesi yapıp görüşülmedi. İncelenmesinden, araştırılmasından bilinçli olarak kaçınıldı.

Tutuklamalardan ve Partizan gurubunun üyelerinin yurt dışına çıkmasından sonra, parti içinde gerçekleştirilen darbeden sonra yurt içinde ve yurt dışında Partizan gurubu üyeleri, parti örgütlerini dolaşıp şöyle bir açıklamada bulunuyorlar: “Biz parti tutuklamalarının nedenini araştırmak için özel bir komisyon kurduk, araştırıyoruz, inceliyoruz. Sonuçlarını bulunca size iletacağız, açıklayacağız”. Oysa Türkiye Komünist Partisi’nin ne Merkez Komitesi’nde ne Politik Bürosunda ne de bu organlara bağlı herhangi bir kurulda ne böyle bir komisyon kuruldu ne böylesine bir karar alındı.

Kimin hangi provokatif amaçla bu sözleri söylediğini, bu eylemini hangi amaçla yürüttüğünü, bunun yasallığını neye dayandığını bilmiyorum. Bu da cevaplanması gereken koca bir soru işaretidir. 1981 Plenumu ve Partizan kliğinin bizans darbesi olaylar zincirine dönersek, Politbüro Ocak ayındaki toplantısında bir MK Plenumu yapılmasını kararlaştırmıştı. Tutuklamalar oldu. Yurt dışındaki ve tutuklanmayan MK üyeleri ile toplantının tarihi yaklaşıyordu. Fakat hiçbir hazırlık yoktu. Daha önce uygulamalarımızda en azından bir rapor hazırlanırdı, bu rapor Politbüro’da görüşülürdü. Karar tasarıları hazırlanırdı. Hiç olmazsa biçimsel olarak Politbüro’da bunlar görüşülür, toplantıya hazırlıklı gidilirdi. 1981 yılında toplanan Plenuma doğru ilerlediğimizde hiçbir hazırlık yapılmadı. Politbüro içinde eski gerginliklere ek olarak yeni bir hava söz konusuydu. O güne kadarki gerginlik ve kavganın yerini suskunluk almıştı. Ben 1981 Plenumundaki raporu ilk kez toplantıda, orada gördüm. Plenum o güne kadar alıştığımız koşullara uygun olmayan koşullar altında toplandı.

Birkaç gün süren toplantının son akşamına kadar ne Merkez Komitesi’nde ne de ayrıca toplanan Politbüro’da herhangi bir karar taslağı üzerinde görüşülmedi. Toplantının son gününden önceki akşam, İ. Bilen parti içinde baştan aşağı bir yönetim değişikliği ilan etti. Partizan kliği bir bizans darbesiyle parti yönetimini ele geçirmişti. Benim için iki yol vardı: Ya değişikliği kabul etmemek, o andan itibaren her türlü suçlamaya hedef olmak. Ya da boyun eğmek. Ben partimin, çözülmekte olan partimin hepten yok olmasını önleme ümidiyle boyun eğdim.

Plenum bundan sonra “hızlı” çalıştı. Korkunç kararlar alındı. Bir kez, Türkiye’de yakalanan yoldaşların önemli bir bölümü hain ilan edilerek partiden çıkartıldı. Bu karar başka kararlarla “genişletildi”. Ülkedeki hemen hemen tüm partililerle, deşifre oldukları, polise düştükleri ya da bilindiği gerekçesiyle parti bağlarının kopartılması kararlaştırıldı.

Alınan karar öylesine tehlikeli, öylesine tasfiyeci bir karardır ki, bazı yoldaşlar parti içi ideolojik-politik çatışmadan dolayı ismen hain ilan edilip par-

tiden çıkarılmışlar, konuşan ya da konuştuğu tahmin edilenler ise isimsiz bir çıkartmaya uğramışlardır. Bugün kim TKP üyesidir kim değildir belli değildir. Hatta bunun öylesine namussuzca bir uygulaması olmaktadır ki, yönetim kligi bir kişiyi partiden çıkartmakta ama bunu kendisi hissederse, aman bize zarar verir düşüncesiyle, sen iyisin, doğru yapıyorsun, partilisin demektedirler. Bunlar arasında başka politik hareketlerle ilişkisini sürdürenler, TKP içinde bağımsızlıklarını sürdürenler vardır. Onlara bile “siz hâlâ partilisiniz, aman bizden kopmayın, gelin uzlaşalım” diyorlar. Öte yanda ülkede büyük bir yığın partili midir, değil midir belli değildir. İşlerine geldiği anda partili, gelmediği anda partili değil!

Yurt içindeki tutuklamaları bahane ederek gerçekleştirilen bu tasfiye operasyonu, değişik bir yöntemle yurt dışında da uygulandı. Ülke dışındaki parti örgütleri aynı, genel likidasyon çerçevesinde, bulundukları ülkelerin komünist partilerine devredilmeye başlandı. Bazı ülkelerde kardeş partiler bunu kabul ettiler, bazıları iç sorunlarınızı bizim içimize sokmanız uygun olmaz deyip reddettiler.

Bütün bu likidasyona üstelik “teorik” bir kılıf da bulundu. Plenumla birlikte desantralize parti fikri resmi parti politikası halini aldı. “Nerede bir yoldaş varsa, parti oradadır” belgisi parti örgütü kurmanın teorik kılıfıdır. Nerede bir örgüt varsa değil, nerede bir yoldaş varsa parti oradadır! Radyo antenlerimiz vardır, bu antenlerden politika yayarız, tek tek kişiler bu yönde tutum alırlar.

Böyle komünist partisi olmaz.

Plenum’da kararlaştırılmadan önce, bu görüşü savunanlara şu örneği veriyordum: “Franko faşizmi döneminde Santiago Carillo da aynı tezi ileri sürmekteydi.” “Franko gericiliğinde Leninci bir parti objektif olarak olanaksızdır, politika yayan bir merkez olacak ve bu politikayı uygulayan tek tek partililer olacak diyordu.” Bir yandan siz S. Carillo’yu, İspanya partisini lafta eleştiriyorsunuz ama özde aynı şeyi yapıyorsunuz” diyordum.

1981 Plenumundan sonra Partizan gurubu İ. Bilen’in yerine alternatif aramaya başladı. Aynı 1973’de olduğu gibi çöküntünün kurbanı gerekti ve doğal kurbanı İ. Bilen idi, ama alternatif bulunamayınca yeni kurban seçildi. O da bendim. Elbet bugün bildiğim birçok detayı o gün bilmiyordum.

Partizan gurubu ülke içinde, ülke dışında normal parti ilişkilerini de kullanarak hakkımda komplo düzenlemeye başladı. Komplolardan yalnızca bir tanesini tesadüfen öğrendim. Onu öğrenmem, diğerlerini öğrenmeme yol açtı.

Şeklen Politbüro üyesi kalmak üzere yeni görev yerine gittim. Temmuz 1981’den Kasım 1982’ye kadar şeklen Politbüro üyesi olarak kaldım. Düzensiz ve çok uzun aralıklarla (ve her zaman olduğu gibi önceden belirli olmayan gündem maddeleri ile) toplanan, hiçbir ciddi konunun konuşulmadığı Politbüro toplantılarına katılmakla yetindim. Büyük bir çöküntüye uğramış, yurt dışında soyutlanmış bir gurup haline gelmiştik. Kendi içinde kanlı bıçaklı bir gurup haline gelmiştik. Herkes herkesle kavgalıydı. Bütün bunlara rağmen

özellikle politik-ideolojik planda yapıcı öneriler götürmeye çalıştım. Örgütsel planda tüm işlerden uzaklaştırılmıştım, öneri yapabilecek bilgilenmeden bile uzaklaşmıştım. Bu koşullar altında bile her katıldığım Politbüro toplantısında büyük bir uzlaşmacı dille somut öneriler götürmeye çalıştım. Bunların hiçbirini dikkate alınmadı, gündem maddesi bile yapılmadı. Artık şu durumu görmüştüm. Gönderildiğim yerde bir-iki yıl daha kalacaktım, ondan sonra iyi bir maaşla, oldukça yüksek bir maddi yaşam düzeyiyle ömrümün geri kalan günlerini “huzur” içinde geçirebilecektim. Bu olanak da bana açılmıştı. Bütün bu birikimlerin ışığında, çok kısa bir sürede karar verdim. Ya kendisine saygısını, insan olarak saygısını — vaz geçtim bir politik savaşçı, bir komünist olarak — yitirmiş biri olarak ömrümün geri kalan günlerini karım ve çocuğumla birlikte “huzur” içinde geçirecektim, ya da doğru bildiğim yolda, ülkemde bu gerici düzenin yıkılması için, ülkelerimizin hayata geçmesi için savaş yolunu seçecektim. İkincisini yaptım.

Partizan gurubunun tutumuna karşı çıktıktan sonra kimin kaleme aldığı belli olmayan ama İ. Bilen imzalı, 21 Kasım 1982 tarihli dört sayfalık bir metnin dolaştırıldığını öğrendim. Parti örgütlerine, partililere o kadar güvenleri yok ki, o kadar zor durumdalar ki, bu metni kimsenin eline vermiyorlar. Kendi guruplarının üyesi, güvendikleri birkaç kişi bu metinleri dolaştırıyor ve yoldaşların tek tek somut konumuna göre ya kendi kişisel yorumlarıyla zenginleştirerek içeriğini sözüm ona özetliyor, ya da çok güvendikleri, ahbap-çavuş ilişkileri içinde oldukları birini bulurlarsa tek tek sayfaları göstererek okutuyorlar. Bir sayfayı okuttuktan sonra alıyorlar, ikinci sayfayı veriyorlar. Parti örgütlerinde bunun da tepki gördüğünü duydum. Örneğin Federal Almanya’da bir il komitesi aynen şunu söylüyor: Parti örgütümüzün durumu öyledir ki, öylesine moralsizdir ki, öylesine zayıf bir durumdadır ki artık bir de bunu indirirsek, bir de bunu öğrenirlerse, parti örgütü kalmaz. Biz de bu karara uyuyoruz. Bu bildiriye örgütümüze indirmeyeceğiz.

İleti No: 18 / Erden Akbulut / Pazar 16 Şubat 2003 13:40
12eylulbelgeleri

Merhaba,

Yandınız, bugünümü size 12 Eylül sonrasına ilişkin belgelerden bir de metini sunmaya ayırdım. Elbette esas günah Feridun abinin, o kıskırttı. Espri bir yana H. Erdal’ın İS Yayınlarından çıkmış broşürlerinde yer alan belgeleri hem sürece anımsama hem de yazılmış, böylece tarihe geçmiş bilgileri yeniden değerlendirme şansımız olur diye düşündüm. Elbette hemen kullanılması gerekmebilir. Ancak depolanmasında yarar var sanırım.

Önce 12 Eylül üzerine Bilen yoldaşın radyoda yaptığı konuşma ve bu platforma PB içindeki oportünistlerin (onların kim olduğu da açıklığa kavuşturulmaya muhtaç) ileri sürdükleri platform (böyle bir platform var mı o da sorgulanmalı).

Sevgiyle, Erden